

pa odšlo 24 čvrstih mož in troje žensk v Ameriko, da si poišče bolj domovino, ali pa jo tudi najde, to je sedaj težko reči. — Na Primorji jeli so že brati po goricah, toda nič niso kaj zadovoljni z bratvo. — Laško telovadno društvo je c. kr. vlada razpustila v Gorici. To pa je županu dr. Maurovichu (mož se šteje za Laha) tako zamrzelo, da je odložil čast župana. Kaka škoda! — Mestni zastop v Trstu je po svoji veliki večini lašk in škili v Italijo. Sedaj pa se bojé, da pride v Trst oster, avstrijsk ces. namestnik in za to ne bodo 4 najhujših „iredentovcev“ več volili v zastop. S tem bi radi zakrili druge, isto tako iredentovske može, na tihem pa bi torej delali, kakor doslej, z iredento pod enim klobukom. Laška prevara! — V Oseku, glavnem mestu Slavonije, so dokončali veliko gospodarsko razstavo, ne da bi obesili na poslopji ogersko bandero. To je Madjare hudo vjuzilo, pa je tudi velika pregreha to! — Pravi se, da bode prihodnje leto tudi ogerska država brez primankljaja v svojem proračunu. Govorica je prijetna, toda bode-li tudi resnice iz nje? Na madjarske obljube naj ne da človek veliko.

Vunanje države. Molitvi, ki se opravlja v tem meseci vsled povelja sv. Očeta, je posebni namen in ni dvoma, da jo opravlja kršč. ljudstvo po tem namenu z vsem veseljem in kolikor je mogoče, vztrajno. — Najhujše zelo v novi Italiji je denar ali če gre za pravo, pomanjkanje denarja. Nikoli niso bili poprej ljudje toliko upili po denarji, kakor sedaj, ko so že skorej vse premoženje cerkve razpečali, to se pravi: Bog zna, kje zapravili. — O volitvah na Francoskem je sedaj vse tiho. Nam se zato dozdeva, da jih ni nobena stranka prav vesela. Iz njih se vidi le toliko, da sedanja republika ne velja veliko, ali nihče ne ve, kaj pride, če odklenka njej. Kdo da pride za-njo na vrh, to je še prav dvomljivo. — Da je razstava v Parizu bila velika in da je nekaterim ljudem veliko nesla, to priznava sedaj vsakdo, toda prav je Francozje še le niso veseli. Zakaj ne, to vedó ljudje, ali nihče se ne upa ali pa noče povedati uzroka. Miga pa povemo: Republika, taka je kakor piškav oreh pri našem želarji. — V Angliji niso več srečni, ker nimajo vojakov toliko število, kakor jih je v drugih državah. Nesrečneži, iz drugih držav pa bi jim radi poslali, kolikor bi jih radi, ali če že ne vojakov, vsaj stroške za-nje! — Iz Belgije poroča se o novih strikih delalcev, nihče pa ne zna, kaj bi le-ti radi. — Veliko se govori o starem Bismarcku, tem bogu Nemčije. Kdo mu bode naslednik? Doslej pa še ni taka sila za to vprašanje, kajti stari, trolasi kancelar še nič ni na svojem konci. — Cesar Viljem pojde, kakor se pravi, tudi v Carji grad, v glavno mesto Turčije. Ni brez pomena to nje-

govo potovanje. — Čudno je, da ni v zadnjih dnevih več glasú o ruskih nihilistih. Ali mrcine v resnici čejo posebnih, nezaslišanih novotarij? — Ni več novo, da išče Rusija na novo posojila, tokrat pa doma, pri domačih ljudeh. Treba ji ga je za vojaštvo in še za marsikaj druga. — Na robe, v Bolgarji pa je sedaj vse, kakor da je vse v redu in nič ni glasú več o neredih, kakor je bilo še pred malim časom pri tej — novi državi. Daj Bog, da ostane tako vse lepo pri njih! — Srbska kraljica, Natalija je prišla v nedeljo v Beligrad ter je imela veselje objeti svojega sina, kralja Aleksandra. Tudi ljudstvo jo je veselo vzprejelo. Nje moža, kralja Milana, pa ne bode v Beligrad, vsaj za ta čas ne mara priti na srbska tla, dokler biva kraljica na njih. Žalostni zakon! — Turska vlada se hvali, da je na otoku Kreta vse v redu ter se ne godi kršč. ljudstvu ondi nobena krivica. Da je le resnica! — Iz Amerike se poroča, da je v „zjedinjenih državah“, v Pratinu, se vzdignilo več zamorskih (črnih) ljudi zoper vlado, ali kakor se kaže, ni nobene večje nevarnosti, kajti zamorci so se sprli le bolj med seboj. — Za nedeljo, t. j. za počivanje v nedeljo dela se v novem času v Ameriki veliko; skorej vse države so za to.

Za poduk in kratek čas.

Škofija in nadduhovnija Ptujška.

(Dalje.)

19. Njega je Solnograški nadškof Lenart potrdil in vmetil v Solnogradu dne 13. januarja l. 1500. Župnikoval je v Ptui do l. 1511. L. 1507. je dal „titulum mensae“ Celjanu, Baltazarji Newperk, katerega je Sekovski škof Krištof v soboto „Intret“ t. l. v subdijakona posvetil. V dotičnem zapisniku v Gradci citati je tako-le: „... ad tit. mense et provisionis venerabilis viri dni Andree Erker, rectoris paroch. ecclie in Pettau suorumque successorum“. Na kvaterno soboto: „Venite adoremus“ l. 1510. bil pa je na njegovo poroštvo od Lavantinskega škofa Lenarta I. Pewel v subdijakona posvečen Celjan Matija Galuder. Pri tej priložnosti je njegovo ime pisano: „Venerabilis dnus Andreas Egker, plbanus in Pettovia.“¹⁾

20. Jakob Radkerspurger „arc. decretorum ac sacrae Theologiae doctor“ in župnik v Ptui. (1511—1540.)

Najbrž rodom Radgončan, župnikoval je od l. 1499. v Strassgangu, od l. 1511. pa ob enem tudi v Ptui. Kot župnik Ptujski imenovan je v sledečih listinah:

L. 1511. v soboto: „Veni et ostende“ je

¹⁾ in ²⁾ Zapisnik ordinarij Lavantinske škofije.

dal „titulum mensae“ Ptujčanu, Andreji Vorstetter, kateri je bil takrat v subdijakona posvečen. V dotičnem zapisniku je naveden: „Egregius dnus dnus Jacobus decretalium ac sacre theologie doctor plebanusque in Pettovia.“²⁾

L. 1512. dne 8. maja je z mestnim županom Valentinom Stradnerjem prezentiral za kaplanijo presv. rešnjega Telesa in Matere božje v Ptuj, ki je bila vsled smrti kaplana Lenarta Toblerja izpraznjena, Ptujčana, Bolfenka Kabasa, duhovnika Solnograške škofije.³⁾

Istege leta (1512) dal je župnik Radkerspurger v mestni cerkvi napraviti altar v čast sv. Marku, ki se še dandanes v krstni kapeli nahaja in je v vsakem obziru prav umetno delo, kakoršnega v bližini ni lahko najti.

L. 1513. na kvaterno soboto: „Veni et ostende“ bil je na poroštvo Ptujkega župnika Radkerspurgerja od Lavantinskega škofa Lenarta v subdijakona posvečen Rupert Mastnjak, rodom Kranje iz Novega mesta. V dotičnem zapisniku stoji: „... ad tit. provis. Egregii decretor. doctoris Jacobi Radkerspurger, plebani in Petau.“⁴⁾

L. 1513. v soboto po sv. Jakobu (30. jul.) prezentiral je za altar sv. Ane, katerega je bil blagi Janez Rindsmal, oproda (armiger) in oskrbnik v Borlu v župnijski cerkvi sv. Jurija v Ptuj z nova postavil in z ustanovo oskrbel, Lavantinski škof Lenart pa posvetil, od ustanovnika mu predstavljenega duhovnika Jurija Renssa.⁵⁾ (Dalje prih.)

Smešnica 40. „Jože“, vpraša kmet starega ribiča, „Jože, čemu pa si dejal dnes kruha na vadico, ne pa črva?“ — „Mož“, odgovori Jože povdarjaje, „mož, ali ne veš, kaj je dnes? Hm? mar ni petek?“

Razne stvari.

(Shod volileev) pri sv. Juriji na Ščavnici je bil mnogoštevilno obiskovan, govor poslanca dr. Gregoreca z živahnim odobravanjem vsprejet, izrazila se je želja, naj bi vinogradjem za več let davek odpisovali od vinogradov z ameriškim trsovjem zasajenih.

(Mariborsko sadjarsko društvo) bode imelo v nedeljo, dne 6. oktobra ob 11. uri dopoludne v Lembahu ob Kor. žel. svoj letošnji občni zbor, pri katerem bodeta govorila gg. nadučitelj Fr. Praprotnik in vrtnar J. Stigler „o goji in oskrbovanji sadnega drevja“ (prvi slovenski). To času primerno predavanje vtegne privabiti mnogo društvenikov pa tudi sadjarjev

²⁾ Izvirna listina na pergamentu v knezošk. arhivu v Mariboru.

³⁾ Zapisnik ordinacij Lavantinske škofije.

⁵⁾ Izvirna listina na pergamentu v knezošk. arhivu v Mariboru.

nedruštvenikov; še več pa vtegne vleči razstava sadja, katere se ob jednom priredi v šolskem poslopju. Za le-to se vže več dni trudi poseben odbor in ne dvomimo, da bode razstava lepa, instruktivna in zelo poučljiva. Upamo, da saj bližnji sadjarji ne bodo zamudili prilike, poučiti se o vrstah izvrstnega štajarskega sadja.

(Dež. šolski svet.) Vsled odredba dež. šolsk. sveta v Gradci gredó v šolo nemškega šulvereina pri Slatini otroci iz Negonja, Vrhov, Ratanjske vesi, Slatine, Ločne vesi, Jirja, Sp. Sečovega, Tokačovega in Topol. Prošnja nekaterih občin, naj jih pusté pri šoli pri sv. Križi, ni torej ničesar izdala.

(Moška kaznilnica) v Mariborn odpre se v nedeljo, dne 6. oktobra ob 9ih zjutraj. Msg. Fr. Kosar, oskrbnik lavantinske škofije, blagoslovijo v tem času kapelo in ostala poslopja, potem bode pa prva sv. meša v kapeli.

(Preiskava) Zoper 322 delalcev v rudokopih pri Trbovljah vršila se je preiskava zavoljo neredov pri znanem strike, vsled najvišje volje pa se je preiskava sedaj ustavila.

(Oskrbovalna vzprejetišča.) Ker še pri novih oskrbovalnih vzprejetiščih ni vse v redu, zato se odpró ona še le dne 16. oktobra ob enem po celem Štajarji.

(Koledar.) „Narodna tiskarna“ v Ljubljani je izdala velik, ilustrovan koledar za navadno leto 1890. Cena mu je 45 kr., ima poleg navadnih stvari tudi prazen papir za vpisovanje.

(Dež. nižja gimnazija) v Ptuj ima letos 105 gojencev in sicer v I. razredu 49, v II. 17, v III. 20 in IV. 19. Poučuje 8 profesorjev.

(Znamenje časa) Za razpisani dve učiteljski službi na c. kr. Mariborski moški kaznilnici ni bilo nič menj, kakor 118 prosilcev!

(Nameščenje.) G. Matevž Ivanuša, diurnist pri c. kr. zemljiškem knjigovodstvu v Ptuj, pride za jetniškega paznika na c. kr. moško kaznilnico v Mariboru.

(Prerana smrt.) V Cirkovicah na Dravskem polju je umrl v torek 24. sept. t. l. v 47. letu svojega življenja tamošnji nadučitelj g. Anton Vidovič, zapustivši žalujočo udovo in šestero nepreskrbljenih otrok, izmed katerih je najmlajši komaj 5 tednov star. Lahka mu zemlja in blag spomin!

(Nazaj na slovensko zemljo.) Gosp. Josip Zelenik, dozda odgojevatelj na Dunaji, po vsem Slovenskem znan rodoljub, unet podpiratelj in velik dobrotnik učeče se mladine, se je na svojem posestvu pri sv. Urbanu v slov. gor. stalno naselil.

(Za dijaško kuhinjo) v Mariboru so darovali: Vlč. g. Dav. Meško, župnik pri Kapeli 4 fl. 50 kr., vlč. g. prof. dr. Jož. Pajek 10 fl., č. g. Jan. Vras, kaplan v Rogatci 1 fl. Bog plati!